

Sygn. akt VI RCa 60/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lech Dłuski

Sędziowie: SO Jolanta Piórkowska

SR del do SO Andrzej Hinz (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2019 roku w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich **M. F. (1) i M. F. (2)** reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową D. S.

przeciwko **S. F.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 31 października 2018 roku

sygn. akt III RC 455/18

1. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób, że zasadza od pozwanego na rzecz małoletnich powodów kwotę 2484 zł (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu za I Instancję;
2. w pozostałej części apelację powodów oddala;
3. oddala apelację pozwanego w całości;
4. koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi.

Sygn. akt: VI RCa 60/19

UZASADNIENIE

Powodowie małoletni powodowie M. F. (1) i M. F. (2) reprezentowani przez matkę D. S. domagali się podwyższenia alimentów należnych od pozwanego S. F. na ich rzecz, z kwoty po 1000 złotych miesięcznie na każdego z nich, do kwoty po 1800 zł miesięcznie na rzecz małoletniego M. F. (1), i do kwoty po 1650 zł miesięcznie na rzecz M. F. (2), łącznie 3450 złotych miesięcznie, płatnych do rąk matki małoletnich D. S. do 10-ego dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek raty, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

Nadto wnieśli oni o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany S. F. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 31 października 2018 r w sprawie III RC 455/18 zasądził od pozwanego S. F. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletnich M. F. (1) i M. F. (2) kwoty po 1500 (jeden tysiąc pięćset) zł miesięcznie na każdego z małoletnich, łącznie 3000 (trzy tysiące) zł miesięcznie, płatne do rąk matki małoletnich, D. S., do 10-go dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, poczynając od dnia 18 czerwca 2018r. w miejsce alimentów w kwotach 1000 zł miesięcznie na każdego z małoletnich, łącznie 2000 zł, ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Olsztynie w dniu 29 grudnia 2011r. w sprawie III RCo 133/11; w pozostałej części powództwo zostało oddalone. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego S. F. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Olsztynie) kwotę 600 (sześćset) zł, tytułem kosztów sądowych, od zasądzanego świadczenia a koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł. Wyrokowi w punkcie I nadano również rygor natychmiastowej wykonalności.

(k. 122)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

Małoletni powodowie M. F. (1) ur. (...) i M. F. (2) ur. (...) pochodzą ze związku pozwanego S. F. i D. S.. Obowiązujące alimenty ustalono w dniu 29 grudnia 2011r. na mocy ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Olsztynie w sprawie o sygn. akt III RCo 133/11. S. F. zobowiązał się płacić na rzecz małoletnich powodów po 1000 złotych miesięcznie na każdego z nich, łącznie 2000 złotych tytułem alimentów, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 16 lipca 2008r. w sprawie III RC 55/08 płatnych przy zachowaniu dotychczasowych warunków i terminów płatności, poczynając od dnia 01 marca 2012r.

W dalszym rzędzie Sąd Rejonowy ustalił, że wówczas pozwany zajmował się małoletnimi powodami, odwoził ich do szkoły i w razie potrzeby do lekarza. Oprócz wskazanych w ugodzie alimentów deklarował chęć uczestniczenia w bieżących wydatkach na małoletnich powodów. W tamtym czasie prowadził on gospodarstwo agroturystyczne. Matka małoletnich pracowała wówczas na podstawie umowy o pracę. Małoletni M. F. (1) miał wówczas lat (...), zaś małoletni M. F. (2) lat (...).

Obecnie małoletni M. F. (1) ma lat (...) i uczęszcza do(...)klasy Liceum (...) nr (...) w O.. Jest alergikiem oraz cierpi na (...). Trenuje koszykówkę i uczęszcza na siłownię. Małoletni uczęszcza na korepetycje z matematyki i chemii, których koszt to około 400 złotych miesięcznie. Nosi on również aparat ortodontyczny którego koszt zakupu wyniósł około 3000 zł. W związku z powyższym co miesiąc ma wizytę u ortodonta, która stanowi wydatek 150 zł jednorazowo. W związku z problemami z trądzikiem jest również pod kontrolą dermatologa, wizyty odbywają się raz na 3 miesiące. Na zakup leków poza tymi na astmę jego matka przeznacza 200 zł raz na trzy miesiące, koszt zakupu leków na (...)miesięcznie to kwota 20 złotych. Na wydatki kulturalne małoletni potrzebuje kwotę około 300 złotych miesięcznie. Uczestniczy w zagranicznych wycieczkach szkolnych, w tym obozach językowych. Koszt wyjazdu na obóz to kwota około 2000 złotych. M. F. (2) ma obecnie lat (...) i uczęszcza do (...) klasy szkoły podstawowej. Uczestniczy on w zajęciach sportowych w ramach (...), gdzie jest zawodnikiem trenującym bieganie. Na treningi przeznacza około 2-3 godzin dziennie, ponadto uczęszcza na siłownię oraz jeździ na obozy sportowe, koszt jednego obozu to około 600-800 złotych. Na jego korepetycje matka przeznacza kwotę około 200 złotych miesięcznie. Powodowie mają potrzeby adekwatne do ich wieku i uzdolnień.

D. S. do 1 stycznia 2018r. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie (...), od tego czasu działalność ta formalnie pozostaje zawieszona, nie mniej jednak przedstawicielka ustawowa małoletnich przyznaje, że nadal pracuje na podstawie umów zlecenia. Z tego tytułu jest w stanie osiągnąć dochód w wysokości 1500-2000 złotych. Na wydatki związane z utrzymaniem mieszkania wydaje około 790 złotych miesięcznie. W roku podatkowym 2017 uzyskała dochód z prowadzonej działalności gospodarczej w wysokości 15 063, 48 złotych, zaś jej przychód w tym roku wyniósł 34 850 złotych. W 2015 r. otrzymała kwotę 96 823 złotych tytułem odszkodowania za działkę nabytą przez Skarb Państwa w związku z budową obwodnicy O.. W 2014r. z tego tytułu za inną działkę otrzymała odszkodowanie w

wysokości 385 127 złotych. Pieniądze z odszkodowań matka małoletnich powodów przeznaczyła na spłatę kredytów mieszkaniowego, za samochód i na zakup drugiego mieszkania. Obecnie jest właścicielką dwóch mieszkań położonych w O., jednego o pow. 49 m² w którym zamieszkuje wraz z synami, a położonego przy ul. (...), drugiego o pow. 58 m² położonego przy ul. (...). Drugi z lokali jest wynajmowany, za kwotę 920 złotych miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa powodów posiada około 5 000 złotych oszczędności, oraz jest właścicielką samochodu osobowego marki V. (...) z (...)

W następnej kolejności Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany jest jedynym udziałowcem Spółki (...) sp. z o.o. w D., która pozyskuje biomasę na cele energetyczne i zatrudnia 20 osób. Rok 2017 spółka zakończyła zyskiem w wysokości 2000 zł, a w 2018r. - według prezesa zarządu - spółka odnotowuje stratę. Nadto pozwany prowadzi gospodarstwo (...) i (...) pod nazwą D. W., które ma powierzchnię około 300 ha z czego 250 ha to grunty rolne, reszta zaś lasy i nieużytki. Część płodów rolnych z gospodarstwa jest kupowana przez spółkę której jedynym udziałowcem jest S. F.. Tak zwanych hektarów przeliczeniowych pozwany posiada około 92-100. W ramach gospodarstwa agroturystycznego pozwany prowadzi noclegi oraz organizuje imprezy okolicznościowe. Z działalności (...)uzyskuje dochód w wysokości około 2000 złotych miesięcznie. Podatek od posiadanych nieruchomości wynosi około 20 000 złotych rocznie. Nadto spłaca on kredyt zaciągnięty na zakup wymienionego gospodarstwa (...). Łącznie miesięczne raty kredytów zaciągniętych przez pozwanego jako osobę fizyczną wynoszą około 24 000 złotych miesięcznie. Cykl produkcyjny (...)wynosi około 7 lat.

Spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w D. pożyczyła od pozwanego S. F. w latach 2014-2016 łączną kwotę 1 956 158 złotych. Nadto w 2014r. spółka zaciągnęła kredyt w Banku spółdzielczym na kwotę 375 000 złotych, w 2015 pożyczkę C. na ciągnik rolniczy w wysokości 300 383,45 złotych, w 2016r. pożyczkę na zakup ciągnika V. w wysokości 430 500 złotych oraz kredyt spółdzielczy w banku(...)na kwotę 64 000 złotych. Miesięczne raty kredytów i leasingów spłacanych przez spółkę to kwota około 300. 000 złotych. Spółka zawarła niedawno umowy leasingu na użytkowanie dwóch samochodów: M. (...) klasa oraz M. (...) o łącznej wartości około 600 000 złotych, nadto na spółkę zarejestrowany jest również F. (...) który to użytkowany jest przez pozwanego.

Wynik netto spółki z uwzględnieniem amortyzacji w 2014r. wyniósł 534 349,54 złotych, w 2015r. wynik ten ukształtował się na kwotę 457.891,72 złote, zaś w 2016 na kwotę 453.601,10 złotych. W 2016r. spółka posiadała grunty o wartości 103.420 złotych, maszyny i urządzenia techniczne o wartości 133 170,96 zł, środki transportu o wartości 454.368,66 złotych. Łącznie aktywa spółki w postaci majątku trwałego w sprawozdaniu z zarządu zostały wycenione na 3 016 838,62 złote.

Pozwany w ramach płatności bezpośrednich z tytułu płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego otrzymał w 2014r kwotę 189.233,63 zł , w 2015 r kwotę 160.608,31 złotych, w 2016r kwotę 163865,07 zł, a 2017r kwotę 162.812,75 zł. Z tytułu płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami w 2014r kwotę 18157, 46 zł., w 2015r kwotę 7831,25 zł; w 2016r kwotę 7.831,25 zł, a w 2017r kwotę 7.831,25 zł. Z tytułu płatności rolnośrodowiskowych w 2014r. otrzymał on kwotę 266. 035,70 zł, w 2015r. kwotę 266. 035,70 zł, w 2016r. kwotę 266.022 zł, w 2017r. kwotę 265.734,30 zł.

(...) Sp. z o.o. z w D. w z tytułu płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego otrzymała w 2014r kwotę 117.759,06 zł, w 2015r kwotę 65.897,02 złotych , w 2016 r kwotę 66.908,51 zł, w 201r kwotę 64.180,41 zł w 2017r. Z tytułu płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami Spółka otrzymała w 2014r kwotę 12793,70 zł, w 2015r kwotę 11199,14 zł, w 2016r kwotę 11.217,03 zł i w 2017r kwotę 10.807,42 zł. Z tytułu płatności rolnośrodowiskowych w 2014r. (...) Sp. z o.o. otrzymała kwotę 12.793,70 zł, w 2015r. kwotę 25.924,40 zł, w 2016r. kwotę 24.028,40 zł, w 2017r. kwotę 23.767,70 zł.

S. F. jest podatnikiem podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej od 01 listopada 2008r., z deklaracji PIT (...) za 2017r. S. F. nie wykazał przychodów/dochodów. Pozwany figuruje również w ewidencji jako prowadzący gospodarstwo (...)od 18 września 1995r. W urzędzie Skarbowym w O. nie odnotowano rozliczenia podatkowego oraz informacji o dochodach S. F. za rok 2017. Na mocy decyzji z dnia 30 października

201r. Minister (...) ustalił odszkodowanie za działki pozwanego położone w obrębie B., przejęte przez Skarb Państwa w związku z budową obwodnicy O. na kwotę 51 582 zł na rzecz osób fizycznych z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych - służebności gruntowych oraz kwotę 128 887 zł na rzecz Banku (...) w O. z tytułu wygaśnięcia hipoteki umownej. Grunty te użytkowane były przez pozwanego. Kwota przyznana na rzecz wierzyciela hipotecznego została wypłacona zgodnie z jego dyspozycją na konto pozwanego S. F.. S. F. jest też właścicielem dwóch pojazdów (...) rok prod. 2008 oraz ciągnika Rolniczego (...)

Pozwany poza płaceniem alimentów ustalonych ugodą partycypuje w wydatkach na swoich synów, kupując im odzież i obuwie, dając kieszonkowe w kwotach po 100 złotych miesięcznie, kupując bądź darując telefony komórkowe w tym używane, uczestnicząc w kosztach ich wypoczynku. Pozwany spełnia również prośby synów o zakup innych rzeczy o ile synowie go o to poproszą i odpowiednio to uargumentują. Nadto spędza on również czas z synami, którzy odwiedzają go w jego gospodarstwie.

Pozwany wspiera również finansowo swoją siostrę bezpłatnie oddając jej do używania samochód V. (...) oraz przekazując co miesiąc kwoty pieniężne.

W oparciu o poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo.

W pierwszym rzędzie Sąd wymienił dowody, na jakich się oparł wskazując wśród nich dokumenty, zeznania świadków oraz strony. Odnośnie sytuacji finansowej matki małoletnich powodów oraz ich potrzeb Sąd oparł się głównie na dowodzie w postaci jej przesłuchania oraz kilku dowodach z dokumentów dołączonych do pozwu.

Sąd zastrzegł przy tym, że jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom D. S. co do potrzeb małoletnich powodów, albowiem nie przedstawiła ona żadnych dowodów poza swoimi twierdzeniami, które zostały częściowo zakwestionowane przez pozwanego. Zdaniem Sądu Rejonowego część zeznań przedstawicielki powodów była również sprzeczna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego i zawodowego. Sąd wskazał tu na wyliczenia kosztów utrzymania każdego z powodów na kwotę 3200,- zł miesięcznie, a na sam zakup żywności dla każdego małoletnich 1.440,- zł miesięcznie. Sąd Rejonowy podkreślił, że postępowanie w przedmiocie podwyższenia alimentów rozpoznawane jest w oparciu o ogólne reguły postępowania cywilnego, w którym to obowiązuje ciężar udowodnienia przez stronę faktów z których wywodzi ona skutki prawne. W ocenie Sądu Rejonowego przedstawicielka ustawowa powodów nie udźwignęła tego ciężaru w całości. W konsekwencji ustalając wysokość kwot potrzebnych na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb powodów Sąd Rejonowy oparł się na własnym doświadczeniu życiowym i zawodowym oraz jedynie częściowo na twierdzeniach przedstawicielki ustawowej małoletnich.

W następnej kolejności Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą prawną na której powodowie oparli swój pozew jest art. 138 kro. Sąd przywołał treść w/w artykułu oraz wyjaśnił, że jak rozumie użyty w tym przepisie zwrot „zmiana stosunków”. Sąd dodał, że zawsze bierze pod uwagę również treść przepisu art. 135 § 1 krio zgodnie, który wyznacza ramy ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego. Sąd Rejonowy dodał, że wedle art. 96 kro obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku „troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka” i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej. Nie można jednakże zapominać, że wedle tego ostatniego art. rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim.

Odnosząc się do sytuacji majątkowej pozwanego Sąd Rejonowy podkreślił, że jest ona niewątpliwie bardzo dobra, nawet biorąc pod uwagę wysokość obciążeń kredytowych ciążyących na nim jako osobie fizycznej, jak również na spółce, której jest jedynym udziałowcem. Sąd podkreślił, że pozwany posiada znaczny majątek. Wskazując na sprawozdania finansowe z zarządu spółki, której pozwany jest jedynym udziałowcem, Sąd podniósł, że jej płynność finansowa jest niezachwiana. Kolejne zaciągane kredyty zaciągane przez spółkę powoda nie są dowodem, że podmiot ten nie osiąga dochodów – zdaniem Sądu Rejonowego ich zaciąganie podyktowane jest chęcią maksymalizacji zysków spółki w przyszłości.

Zdaniem Sądu Rejonowego sytuacja finansowa pozwanego pozwala mu łożyć na utrzymanie małoletnich synów znaczne sumy, co nie oznacza wszakże jeszcze, że powództwo powinno zostać uwzględnione w całości. Sąd wskazał, że potrzeby małoletnich powodów przez okres ostatnich 7 lat znacząco wzrosły. Wówczas powodowie byli chłopcami. Obecnie powodowie zaś znajdują się już w wieku, w którym dla zaspokojenia ich potrzeb potrzebne są kwoty wyższe, co związane jest z rozwojem ich zainteresowań i pasji, a także potrzebami w zakresie ich edukacji i chęci poznawania świata. Sąd podkreślił, że decydując się na posiadanie dzieci pozwany winien zdawać sobie sprawę, że będzie miał obowiązek przygotowania ich do jak najlepszego wejścia w dorosłość również przez materialne nakłady, które pozwolą małoletnim na osiągnięcie kwalifikacji odpowiednich do ich talentów i uzdolnień. Inwestowanie w rozwój swojej działalności gospodarczej nie może zatem odbywać się z pominięciem potrzeb małoletnich powodów, ale powinno być dokonywane przy uwzględnieniu tychże potrzeb. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że małoletni powodowie mają prawo żyć na takiej samej stopie życiowej, co ich ojciec, a która bez wątpienia jest wysoka, o czym świadczy nie tylko majątek nieruchomy którego właścicielem jest pozwany, ale również fakt, iż jeździ on drogim samochodem, stać go na użyczenie innego samochodu swojej siostrze, a także na jej wspieranie finansowe.

Odnosząc się do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów Sąd Rejonowy wskazał, że ich wysokość jest jednym z dwóch czynników warunkujących wysokość świadczeń alimentacyjnych. Sąd zastrzegł, że to, że pozwany stać na płacenie nawet znacznych sum na utrzymanie synów nie oznacza, że powinien on to czynić bez ograniczeń i spełniać wszystkie ich zachcianki. Pozwany posiada nad małoletnimi władzę rodzicielską, której to przymiotem jest wykonywanie pieczy nad synami oraz prawo do ich wychowania z poszanowaniem ich godności i praw. Biorąc pod uwagę powyższe pozwany powinien zaspokajać ich usprawiedliwione potrzeby, ale mieć również możliwość nauczania synów szacunku do pieniądza oraz decydowania, czy wszystkie zajęcia dodatkowe i wydatki, które uznaje za potrzebne ich matka, są rzeczywiście potrzebne i niezbędne jego synom.

Zdaniem Sądu Rejonowego brak jest podstaw do uznania, że obowiązek alimentacyjny wyprzedza prawo i obowiązek współdecydowania o istotnych sprawach swych dzieci. W tym ostatnim pojęci według Sądu Rejonowego mieści się nie tylko kwestia wyboru kształcenia, zajęć pozalekcyjnych i w ogóle form spędzania czasu, ale także decyzja co do potrzeby współfinansowania w tym zakresie. Przeciwnie rozumowanie obowiązku alimentacyjnego pozbawiałoby zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych prerogatyw wynikających z władzy rodzicielskiej, w tym troski o właściwe wychowanie i kierowanie. W ocenie Sądu Rejonowego treścią obowiązku alimentacyjnego nie jest zaspokajanie wszystkich potrzeb i pragnień dzieci, co jest szczególnie doniosłe w rodzinach majątnych, w których istnieje problem wytyczenia przez rodziców racjonalnych, zgodnych z dobrem dziecka, granic usprawiedliwionych potrzeb dzieci. Stąd też granicę tę wyznaczają przepisy o władzy i rodzicielskiej - obowiązek troski o właściwe wychowanie i kierowanie dzieckiem.

Sąd Rejonowy dodał, że do świadczeń alimentacyjnych obowiązani są obydwój rodzice. Obowiązek alimentacyjny jest obowiązkiem prawnym, a w przypadku znacznych możliwości zarobkowych rodziców, mających pełnię władzy rodzicielskiej, zakres obowiązku limitują przepisy o władzy rodzicielskiej. Sąd wskazał, że pozwany poza obowiązkiem alimentacyjnym finansuje powodom potrzeby, które zgłaszają na bieżąco, ale nie jako zobowiązany, ale jako ojciec, któremu przysługuje prawo do współdecydowania w koniecznych wydatkach na dziecko.

Ostatecznie Sąd Rejonowy uznał, że dla zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów wystarczające będzie zasądzenie od pozwanego alimentów w podwyższonej kwocie po 1500 złotych miesięcznie na każdego z synów. Kwoty te są bowiem adekwatne do potrzeb małoletnich, a także pozwalają im na życie na równej stopie życiowej z ich ojcem. Sąd wyraził również przekonanie, że w razie wystąpienia innych poważniejszych wypadków pozwany będzie w nich partycypował, o ile będą one usprawiedliwione, i o ile poproszą go o to jego synowie.

Na koniec Sąd Rejonowy podniósł, że matka małoletnich również powinna w jakimś stopniu uczestniczyć w wydatkach związanych z utrzymaniem powodów, albowiem znajdują się oni już w takim wieku, że całość świadczeń alimentacyjnych nie może być przez nią realizowana przez osobiste starania o ich wychowanie. Zdaniem Sądu Rejonowego matka powodów jedynie częściowo wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe, zaś jeżeli tegoż nie czyni to nie może przerzucać całej odpowiedzialności finansowej za utrzymanie synów na pozwanego. Sąd dodał, że matka

powodów inwestuje odszkodowania za tereny przejęte przez Skarb Państwa w swój majątek osobisty, a winna była mieć na względzie również ciążący na niej obowiązek alimentacyjny wobec synów.

W rezultacie Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt. 1 wyroku, poczynając od dnia 18 czerwca 2018r., a zatem od dnia wniesienia pozwu.

W pkt II Sąd oddalił powództwo w pozostałej części jako nazbyt wygórowane i przede wszystkim nieudowodnione, co do teźże wysokości.

W pkt III Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego S. F. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 600 złotych tytułem kosztów sądowych od zasądzonego świadczenia. Koszty te stanowiła opłata od pozwu, od której powodowie byli zwolnieni z mocy ustawy, przy czym Sąd za zasadne uznał obciążenie powoda opłatą w wysokości odpowiadającej 5 % wartości przedmiotu sporu, w zakresie w jakim uznał powództwo za zasadne. Łącznie wysokość alimentów na obu powodów została zwiększona o 1000 zł, a zatem pozwany winien uiścić koszty w wysokości 5 % od 12 000 zł.

W pkt IV wyroku Sąd Rejonowy mając na uwadze fakt, że powództwo uwzględniono jedynie częściowo, a nadto, że wysokość alimentów zależy od oceny Sądu, na podstawie art. 100 k.p.c. wzajemnie zniósł koszty procesu między stronami.

W pkt V natomiast Sąd nadal wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności mając na względzie treść przepisu art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

(k. 127 – 134)

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany zarzucając mu sprzeczność poczynionych ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału dowodowego polegające na uznaniu w sprawie, że

- a) pozwany jest osobą majątną, zamożną, posiadającą majątek o bardzo dużej wartości, co pozwala mu łożyć na utrzymanie dzieci wysokie alimenty
- b) powódka udowodniła zmianę stosunków uzasadniającą ukształtowanie obowiązku alimentacyjnego na nowych zasadach

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę wyroku Sądu Rejonowego poprzez oddalenie powództwa w całości.

(k. 147-150)

Apelację od powyższego wyroku złożyli również powodowie zaskarżając go w części oddalającej powództwo ponad podwyższone alimenty, oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucili:

I. naruszenie przepisów postępowania

1. tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną ocenę zebranego materiału dowodowego i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, a w szczególności dowodu z przesłuchania matki powodów, co skutkowało przyjęciem, że:

- a) zasądzone alimenty wystarczają do zaspokajania potrzeb małoletnich,
- b) zasądzone alimenty są adekwatne do sytuacji materialnej ojca i pozwalają na życie na równej stopie życiowej,
- c) pozwany będzie partycypował w innych wydatkach na dzieci w razie potrzeby
- d) matka realizuje swój obowiązek w całości tylko poprzez osobiste starania o wychowanie i utrzymanie powodów

e) matka inwestując pieniądze z odszkodowania za odebrane jej mienie w swój majątek osobisty nie miała na względzie obowiązku alimentowania dzieci

2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 232 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że matka powodów nie wywiązała się z nałożonego na nią ciężaru dowodowego w zakresie wykazania uzasadnionych potrzeby małoletnich

3. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 100 k.p.c. polegające na zniesieniu kosztów postępowania, podczas gdy powodowie wygrali sprawę w 69 %, a zatem koszty te powinny zostać rozliczone stosunkowo

II. naruszenie przepisów prawa materialnego - tj. art. 135 § 1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że usprawiedliwione potrzeby powodów w ramach obowiązku alimentacyjnego powinny być oceniane w odniesieniu do wysokości minimalnego wynagrodzenia, gdy przesłanki ustalenia wysokości alimentów są inne.

W oparciu o podniesione zarzuty wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów podwyższonych alimentów w wysokości określonej w pozwie oraz poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu w łącznej wysokości 3.600,- zł.

Ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia apelacji w jej zasadniczym domagał się zmiany orzeczenia o kosztach procesu zawartego w pkt. IV zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów tytułem kosztów procesu za I instancję kwoty 2.484,- zł

(k. 140 – 143)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Natomiast apelacje powodów zasługiwały na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie, a to mianowicie co do rozstrzygnięcia o kosztach procesu za postępowanie przez sądem rejonowym.

Podniesione w apelacjach zarzuty, nie są trafne. Sąd Okręgowy, co do zasady, podziela i przyjmuje za własną dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zebranego materiału dowodowego i poczynione na tej podstawie prawidłowe ustalenia faktyczne. Sąd Okręgowy w całości zgadza się natomiast z wnioskami do jakich doszedł Sąd I instancji, a co było podstawą jego rozstrzygnięcia.

W szczególności podnieść trzeba, że na podstawie dokonanych ustaleń faktycznych Sąd prawidłowo ocenił zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów oraz możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego.

W pierwszym rzędzie podnieść należy, że wbrew zarzutom obu apelacji Sąd Rejonowy wskazał trafnie wskazał okoliczności oraz dowodowy na jakich opierał się oceniając potrzeby małoletnich. Niewątpliwie przez (...) lat doszło do znacznego wzrostu potrzeb powodów, co jest związane z ich wzrostem, rozwojem zainteresowań i potrzeb kulturalnych, kontynuowaniem nauki. W tym samym czasie niewątpliwie doszło również do znacznego wzrostu obiektywnych kosztów utrzymania, czego najlepszym wyznacznikiem jest wskaźnik wzrostu cen towarów i usług, który indeksowany co roku wyniósł w omawianym okresie co najmniej 12 %. Tym samym nie sposób zgodzić się z zarzutami apelacji pozwanego, że przedstawicielka ustawowa powodów nie wykazała na czym miała polegać zmiana stosunków uzasadniająca zwiększenie obowiązku alimentacyjnego.

W kolejnym rzędzie podnieść trzeba, że Sąd Okręgowy nie podziela również zarzutów apelacji powodów, że alimenty w podwyższonej wysokości są niewystarczające dla zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb. Stanowisko Sądu Rejonowego zasługuje w tym względzie na pełną aprobatę – obecnie obowiązujące alimenty spełniają stawiane przed nimi cele. Dodatkowo wskazać trzeba, a co słusznie podnosił również pozwany, że obowiązek alimentacyjny obciąża oboje rodziców małoletnich powodów. Z uwagi na wiek powodów ich matka nie może również wywiązywać się ze swojego obowiązku już tylko poprzez osobiste starania o ich wychowanie, utrzymanie i rozwój. W ocenie

Sądu Okręgowego zasądzone alimenty, nawet przy znacznie niższym zaangażowaniu finansowym matki powodów, są obecnie wystarczające do zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb.

Niezależnie od powyższego wskazać trzeba, że potrzeby małoletnich są w istocie typowe dla rówieśników i z tej perspektywy już wcześniej obowiązujące alimenty mogą się jawić jako wysokie. Małoletni są zdrowi, rozwijają się prawidłowo, uczęszczają na dodatkowe zajęcia, które nie generują wyjątkowych wydatków. Przedstawicielka powodów wskazuje wprawdzie na choroby starszego syna jak astma, ale jednocześnie ma on trenować koszykówkę, chodzić na siłownię. Tym nie mniej jednak Sąd Rejonowy trafnie zastrzegł, że zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów musi być oceniany przez pryzmaty sytuacji materialnej rodziny w jakiej się oni wychowują, lub potencjalnie wychowywaliby się, gdyby ich rodzicie nadal tworzyli rodzice. Pozwany wydaje się nie dostrzegać powyższej różnicy.

Sąd Okręgowy w pełni podziela zapatrywanie Sądu I instancji odnośnie sytuacji możliwości zarobkowych i sytuacji majątkowej pozwanego. Pozwany wbrew zarzutom apelacji jest osobą zamożną i tak musi być traktowany. To z kolei musi przekładać się na poziom życia bliskich pozwanego, a w szczególności tych wobec których ciąży na nim obowiązek alimentacyjny. Przykładowo jedynie wskazać należy na dochody pozwanego z prowadzonego gospodarstwa (...), gospodarstwa (...), oraz spółki. Sąd Okręgowy w pełni podziela dokonaną przez Sąd I instancji szczegółową analizę sytuacji materialnej pozwanego. Pozwany zasłania się niską rentownością prowadzonych businessów, wysokimi kosztami prowadzonej działalności, koniecznością spłaty licznych zobowiązań, a nawet tym, że przynoszą straty. Jednocześnie na rozprawie przed Sądem Okręgowym przyznał, że jego firma zapłaciła w roku 2018r. kilkanaście tysięcy złotych podatku, co dowodzi, że musiała być dochodowa. Niezależnie od powyższego Sąd Rejonowy trafnie wskazał na przykłady licznych decyzji finansowych i materialnych pozwanego, które pozwalają oceniać jego sytuację materialną jako bardzo dobrą, w tym zakup drogich samochodów.

Niezależnie od przesłanek przewidzianych w art. 135 § 1 k.r.o. Sąd Rejonowy trafnie zastosował pomocniczo kryterium prawa dzieci do życia na poziomie, na jakim żyją ich rodzice. Przesłanka ta jest jedynie subsydiarna, i nie powinna być traktowana wprost, gdyż w przypadku spraw o alimenty pomiędzy osobami majątynymi, prowadziłyby to do skutków nieuzasadnionych celem alimentów, a nawet do nadużyć. Tym nie mniej jest oczywistą oczywistością, że poziom na jakim funkcjonują małoletni, na jakim są zaspokajane ich potrzeby, jest zawsze pochodną sytuacji materialnej ich rodziców. Truizmem jest również stwierdzenie, że rozpad rodziny, nie powinien przekładać się na sytuację materialną małoletnich, którzy mają prawo do życia na dotychczasowym poziomie. Nie oznacza to bynajmniej, że ma to być poziom identyczny z obecnym poziomem życia ich rodziców, a tym bardziej, że mają oni prawo do takich samych wydatków. Alimenty mają zaspokajać usprawiedliwione uprawnionych na poziomie na jakim są one wyznaczone poziomem życia ich rodziców, a w ocenie Sądu Okręgowego zaskarżone orzeczenie trafnie określiło ten poziom.

W konsekwencji stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo uwzględnił wszystkie uwarunkowania i okoliczności sprawy i wydał rozstrzygnięcie, które jest trafne, a do tego obszernie i przekonująco uzasadnione. Po 8 latach Sąd Rejonowy słusznie uznał, że konieczne jest zwiększenie środków na zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich, choć nie w takim zakresie jak domagała się tego ich matka. Jednocześnie należy zdecydowanie podkreślić, że kwota alimentów podwyższona wyrokiem Sądu Rejonowego, choć obiektywnie wysoka, jest w pełni uzasadniona możliwościami zarobkowymi i majątkowymi pozwanego. Natomiast w przypadku, gdy istnieją jeszcze inne potrzeby małoletnich nie ma żadnych przeszkód, aby matka powodów zwiększyła swoją aktywność zawodową w celu ich zaspokojenia.

W konsekwencji na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego uznając ją za niezasadną.

Na koniec wskazać należało, że zdaniem Sądu Okręgowego na podzielenie zasługują natomiast zarzuty apelacji powodów dotyczące błędnego rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy o kosztach procesu. Słusznie wskazują skarżący, że wygrali oni przedmiotową sprawę w I instancji w 69 %. W takim przypadku, a w szczególności, gdy jedna ze stron (i to ta wygrywająca) poniosła istotne wydatki związane z korzystaniem w sprawie z pomocy fachowego pełnomocnika, brak jest przesłanek do wzajemnego zniesienia kosztów procesu. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku w tej części jest bardzo lakoniczne i nie sposób się z nim zgodzić.

W rezultacie podziеляjąc zarzuty apelacji powód w w/w wskazanym zakresie Sąd Okręgowy uznał za konieczne stosunkowe rozliczenie kosztów procesu za I instancję. Zgodnie z treścią § 4 ust. 1 pkt. 9, § 4 ust. 4 oraz § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności adwokackie minimalna stawka adwokacka przy wartości przedmiotu sprawy między 10.000 zł a 50.000,- zł wynosi 3.600,- zł. Wartość przedmiotu sprawy przy roszczeniach alimentacyjnych stanowi suma tych świadczeń za 1 rok. Powodowie domagali się podwyższenia należnych im alimentów o odpowiednio 800,- zł i o 650,- zł miesięcznie, co daje wartość przedmiotu sprawy w wysokości 17.400,- zł. (9.600,- zł + 7.800,- zł). Powodowie wygrali sprawę w 69 %, a zatem pozwany powinien im zwrócić taki właśnie udział w wydatkach jakie ponieśli oni w związku ze sprawą (3.600,- zł minimalnej stawki adwokackiej) , co ostatecznie daje kwotę 2.484,- zł.

Tym samym uznając apelację powodów za częściowo zasadną Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz powołanych powyżej przepisów zmienił zaskarżony wyrok w pkt. IV i zasądził od pozwanego na rzecz powodów w/w kwotę tytułem kosztów procesu za I instancję.

W pozostałym zakresie apelacja powodów jako niezasadna została oddalona.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczona na podstawie art. 100 k.p.c., albowiem apelacje obu stron, co do istoty sprawy, zostały oddalone.